

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2004

Vyhlásené: 1. 11. 2004 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 04. 2022 do: 30. 11. 2022

Obsah dokumentu je právne záväzný.

580

ZÁKON

z 21. októbra 2004

**o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002
Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon ustanovuje zdravotné poistenie, právne vzťahy vznikajúce na základe zdravotného poistenia a prerozdelenie poistného na verejné zdravotné poistenie (ďalej len „poistné“).

§ 2

Pojem a druhy zdravotného poistenia

(1) Zdravotné poistenie je

- a) povinné verejné zdravotné poistenie, na základe ktorého sa poskytuje poistencom verejného zdravotného poistenia (ďalej len „poistenec“) za podmienok ustanovených týmto zákonom zdravotná starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (ďalej len „zdravotná starostlivosť“) v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom,¹⁾
- b) individuálne zdravotné poistenie, na základe ktorého sa poskytuje poistencom individuálneho zdravotného poistenia zdravotná starostlivosť v rozsahu určenom v zmluve podľa osobitného predpisu.²⁾

(2) Vykonávanie verejného zdravotného poistenia je činnosť vo verejnom záujme, pri ktorej sa hospodári s verejnými prostriedkami.^{2a)} Verejné zdravotné poistenie vykonávajú zdravotné poisťovne za podmienok ustanovených v osobitnom predpise.⁵⁷⁾

DRUHÁ ČASŤ VEREJNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE

§ 3

Osobný rozsah verejného zdravotného poistenia

(1) Poistenec na účely tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je povinne verejne zdravotne poistená podľa tohto zákona (ďalej len „verejne zdravotne poistená“).

(2) Verejne zdravotne poistená je fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky; to neplatí, ak na území Slovenskej republiky nie je zamestnaná ani nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, a ak

- a) je zamestnaná v cudzine a je zdravotne poistená na území štátu, v ktorom vykonáva činnosť zamestnanca,
- b) vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v cudzine a je zdravotne poistená na území štátu, v ktorom vykonáva činnosť,
- c) dlhodobo sa zdržiava v cudzine a je zdravotne poistená v cudzine; za dlhodobý pobyt v cudzine sa považuje pobyt dlhší ako šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov,
- d) je nezaopatrený rodinný príslušník osoby, ktorá podlieha právnym predpisom iného členského štátu podľa osobitných predpisov^{3a)} na účely vykonávania osobitných predpisov;^{3a)} za takého nezaopatreného rodinného príslušníka sa považuje
 - 1. nezaopatrené dieťa podľa § 11 ods. 7 písm. a),
 - 2. manžel alebo manželka, ktorá je poberateľom rodičovského príspevku,
 - 3. manžel alebo manželka, ktorá sa osobne celodenne a riadne stará o dieťa vo veku do šiestich rokov,
 - 4. manžel alebo manželka, ktorá nevykonáva zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) a b), je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nepoberá dávku v nezamestnanosti,
 - 5. manžel alebo manželka, ktorá nevykonáva zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) a b) a ktorá dosiahla dôchodkový vek a nevznikol jej nárok na dôchodok,
 - 6. manžel alebo manželka, ktorá nevykonáva zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) a b) a je invalidná a nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok,
 - 7. manžel alebo manželka, ktorá nevykonáva zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) a b) a nie je poistencom štátu podľa § 11 ods. 7,
 - 8. manžel alebo manželka, ktorá nevykonáva zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) a b) a je nezaopatrené dieťa podľa § 11 ods. 7 písm. a).

(3) Verejne zdravotne poistená je aj fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky, ak nie je zdravotne poistená v inom členskom štáte Európskej únie alebo v zmluvnom štáte Dohody o Európskom hospodárskom priestore a vo Švajčiarskej konfederácii (ďalej len „členský štát“) a

- a) vykonáva u zamestnávateľa, ktorý má sídlo alebo stálu prevádzkareň na území Slovenskej republiky alebo je organizačnou zložkou podniku zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky, zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) dohodnutú s mesačným príjmom z tejto činnosti najmenej v sume určenej osobitným predpisom^{3aa)} pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou; to neplatí, ak v odseku 9 je ustanovené inak alebo ak je zamestnaná v Slovenskej republike u zamestnávateľa, ktorý požíva diplomatické výsady a imunity podľa medzinárodného práva,
- b) vykonáva alebo má oprávnenie vykonávať na území Slovenskej republiky samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, okrem prípadov, ak sa na takúto osobu vzťahujú osobitné predpisy^{3a)} alebo medzinárodná zmluva,
- c) je azylant,⁴⁾
- d) je študent z iného členského štátu alebo zahraničný študent študujúci na škole v Slovenskej republike na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo žiak alebo študent, ktorý je Slovákom žijúcim v zahraničí^{4a)} a zároveň študuje na škole v Slovenskej republike,

- e) je maloletý cudzinec, ktorý sa zdržiava na území Slovenskej republiky bez zákonného zástupcu alebo fyzickej osoby zodpovednej za jeho výchovu a poskytuje sa mu starostlivosť v zariadení, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu,⁵⁾
- f) je cudzinec zaistený na území Slovenskej republiky,⁶⁾
- g) je vo výkone detencie,^{6a)} vo väzbe⁷⁾ alebo vo výkone trestu odňatia slobody,⁸⁾
- h) je nezaopatrený rodinný príslušník,^{8a)} ktorý sa poistencovi narodil v inom členskom štáte,
- i) je nezaopatrený rodinný príslušník, ktorého za takého považujú právne predpisy členského štátu jeho bydliska,^{8aa)}
- j) je nezaopatrené dieťa podľa § 11 ods. 7 písm. a) do dovŕšenia 18 roku veku s povolením na pobyt na území Slovenskej republiky,^{8aaa)} alebo ktorého pobyt na území Slovenskej republiky je oprávnený podľa osobitného zákona,^{8aab)} ktoré má verejne zdravotne poisteného na území Slovenskej republiky aspoň jedného zákonného zástupcu alebo fyzickú osobu, ktorej bolo zverené do starostlivosti na základe rozhodnutia súdu;¹⁰⁾ nezaopatrené dieťa je verejne zdravotne poistené aj v čase, kedy sa na zákonného zástupcu dieťaťa vzťahuje odsek 11,
- k) odplatne vykonáva šport za športovú organizáciu na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu podľa osobitného predpisu.^{8aac)}

(4) Verejne zdravotne poistená je aj fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt v Slovenskej republike, ak nie je zdravotne poistená v cudzine a poberá starobný dôchodok, invalidný dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok, sirotsky dôchodok alebo výsluhový dôchodok a dovŕšila dôchodkový vek podľa osobitného predpisu,^{8ab)} invalidný výsluhový dôchodok, vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok alebo sirotsky výsluhový dôchodok z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, zo Slovenskej republiky a nie je verejne zdravotne poistená v Slovenskej republike z dôvodu výkonu zárobkovej činnosti podľa § 10b ods. 1 písm. a) a b), ak má bydlisko v inom členskom štáte alebo, ak to vyplýva z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná; ustanovenie sa nepoužije, ak má fyzická osoba trvalý pobyt v cudzine okrem členských štátov a je poistená na úhradu liečebných nákladov počas pobytu v Slovenskej republike.

(5) Zdravotným poistením v cudzine sa na účely tohto zákona rozumie systém zdravotného poistenia financovaný prostredníctvom odvodov na zdravotné poistenie alebo daňového systému príslušného štátu alebo komerčné zdravotné poistenie ustanovené legislatívou príslušného členského štátu pre vykonávanú činnosť;^{8b)} v prípade štátov, ktoré nie sú členskými štátmi, sa týmto pojmom rozumie aj komerčné poistenie liečebných nákladov.

(6) Stálou prevádzkarňou sa na účely tohto zákona rozumie trvalé miesto alebo zariadenie na výkon činností, prostredníctvom ktorého zamestnávateľ vykonáva úplne alebo sčasti svoju činnosť na území Slovenskej republiky, a to najmä miesto, z ktorého je činnosť zamestnávateľa organizovaná, pobočka, kancelária, dielňa, pracovisko, miesto predaja, technické zariadenie alebo miesto prieskumu a ťažby prírodných zdrojov.

(7) Miesto alebo zariadenie na výkon činností sa považuje za trvalé podľa odseku 6, ak sa na výkon činnosti využíva sústavne alebo opakovane. Ak ide o jednorazovo vykonávanú činnosť, miesto alebo zariadenie, v ktorom sa činnosť vykonáva, sa považuje za trvalé, ak doba výkonu činnosti presiahne šesť mesiacov, a to súvislo alebo v niekoľkých obdobiach v akomkoľvek období 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. Stavenisko, miesto vykonávania stavebných projektov a montážnych projektov sa považuje za stálu prevádzkareň, len ak výkon činnosti na nich presiahne šesť mesiacov.

(8) Stálou prevádzkarňou na účely tohto zákona je aj fyzická osoba, ktorá koná v mene zamestnávateľa a sústavne alebo opakovane prerokúva alebo uzatvára v jeho mene zmluvy na

základe plnomocenstva. Fyzická osoba koná v mene zamestnávateľa, ak koná na základe jeho pokynov, pričom zamestnávateľ výsledky jej činnosti kontroluje a nesie za ne podnikateľské riziko.

(9) Verejne zdravotne poistená nie je fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky, ktorá nie je zdravotne poistená v inom členskom štáte a vykonáva u zamestnávateľa, ktorý má sídlo v Slovenskej republike, činnosť konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným,^{8c)} činnosť vedúceho organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, činnosť člena štatutárneho orgánu, člena správnej rady, člena dozornej rady, člena kontrolnej komisie a člena iného samosprávneho orgánu právnickej osoby^{8d)} alebo činnosť spoločníka s ručením obmedzeným, komanditistu komanditnej spoločnosti alebo člena družstva. Takáto fyzická osoba nemá nárok na úhradu zdravotnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.¹⁾

(10) Verejne zdravotne poistená nie je fyzická osoba, ktorá je zdravotne poistená v inom členskom štáte.

(11) Verejne zdravotne poistená nie je fyzická osoba, ktorá je občanom iného štátu, počas obdobia, v ktorom sa v tomto inom štáte zdržiava z dôvodov výkonu služby vo vojsku tohto štátu, výkonu brannej povinnosti alebo výkonu odvodnej povinnosti v tomto inom štáte.

§ 4

Vznik verejného zdravotného poistenia

(1) Verejné zdravotné poistenie vzniká narodením, ak ide o fyzickú osobu s trvalým pobytom³⁾ na území Slovenskej republiky (§ 3 ods. 2) alebo o nezaopatreného rodinného príslušníka^{8a)} podľa § 3 ods. 3 písm. h).

(2) U fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie vzniká aj dňom nasledujúcim po dni zániku skutočností uvedených v § 3 ods. 2 písm. a) až d).

(3) U fyzickej osoby, ktorá nemá trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie vzniká dňom, keď nastali skutočnosti uvedené v § 3 ods. 3, alebo dňom získania trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, ak súčasne nie je osobou podľa § 3 ods. 2 písm. a) až d).

§ 5

Zánik verejného zdravotného poistenia

(1) Verejné zdravotné poistenie zaniká smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

(2) U fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie zaniká deň pred dňom, keď nastali skutočnosti uvedené v § 3 ods. 2 písm. a) až d), alebo dňom zániku trvalého pobytu na území Slovenskej republiky.

(3) U fyzickej osoby, ktorá nemá trvalý pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie zaniká dňom zániku skutočností uvedených v § 3 ods. 3.

Prihláška

§ 6

(1) Poistenec je povinný podať prihlášku na verejné zdravotné poistenie (ďalej len „prihláška“) v zdravotnej poisťovni⁹⁾ do ôsmich dní odo dňa vzniku skutočností zakladajúcej vznik verejného zdravotného poistenia (§ 4), ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Za poistenca, ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, je povinný podať prihlášku

jeho zákonný zástupca, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(3) Za fyzickú osobu vo väzbe⁷⁾ a fyzickú osobu vo výkone trestu odňatia slobody,⁸⁾ ak nie je zdravotne poistená, je povinný podať prihlášku ústav na výkon väzby alebo ústav na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „ústav“). Za fyzickú osobu vo výkone detencie, ak nie je zdravotne poistená, je povinný podať prihlášku detenčný ústav.

(4) Za maloletého poistenca je povinný podať prihlášku

- a) zákonný zástupca alebo iná fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej bol maloletý zverený do starostlivosti na základe rozhodnutia súdu,
- b) poskytovateľ zdravotnej starostlivosti¹¹⁾ alebo zariadenie, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu,⁵⁾ ak zákonný zástupca nie je známy a maloletý poistenec je umiestnený v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti¹²⁾ alebo v zariadení na základe rozhodnutia súdu,⁵⁾
- c) poskytovateľ zdravotnej starostlivosti,¹¹⁾ ak ide o poistenca, ktorého matka písomne požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom.

(5) Prihlášku možno podať len v jednej zdravotnej poisťovni. Ak poistenec podal prihlášku vo viacerých zdravotných poisťovniach, prihlášku mu potvrdí tá zdravotná poisťovňa, v ktorej podal prihlášku ako v prvej; tým nie je dotknuté ustanovenie § 7 ods. 2 tretej vety.

(6) Ak poistenec podal prihlášku v lehote ustanovenej v odseku 1, potvrdením prihlášky je zdravotná poisťovňa príslušná na vykonávanie verejného zdravotného poistenia poistenca (ďalej len „príslušná zdravotná poisťovňa“), a to odo dňa skutočnosti zakladajúcej vznik verejného zdravotného poistenia (§ 4). Ak poistenec podal prihlášku po uplynutí lehoty ustanovenej v odseku 1, je príslušnou zdravotnou poisťovňou odo dňa vzniku skutočnosti zakladajúcej vznik verejného zdravotného poistenia zdravotná poisťovňa, ktorá mu po uplynutí lehoty potvrdila prihlášku. Zdravotná poisťovňa zároveň oznámi porušenie tejto povinnosti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“). Ak poistenec nepodal prihlášku, aj keď ju podať mal, príslušnou zdravotnou poisťovňou na úhradu zdravotnej starostlivosti v členskom štáte sa stane zdravotná poisťovňa, ktorú si poistenec vyberie a ktorej uhradí poistné na zdravotné poistenie odo dňa vzniku skutočnosti zakladajúcej vznik verejného zdravotného poistenia. Ak si poistenec zdravotnú poisťovňu nemôže vybrať, úrad určí, ktorá zdravotná poisťovňa bude jeho príslušnou zdravotnou poisťovňou; spôsob ustanovenia príslušnej zdravotnej poisťovne určí úrad.

(7) Príslušná zdravotná poisťovňa dieťaťa je, a to odo dňa jeho narodenia, zdravotná poisťovňa, v ktorej je alebo bola v čase narodenia dieťaťa verejne zdravotne poistená jeho matka; ak matka nie je verejne zdravotne poistená, je príslušná zdravotná poisťovňa dieťaťa zdravotná poisťovňa s najväčším počtom poistencov.

(8) Zákonný zástupca dieťaťa môže podať prihlášku v inej zdravotnej poisťovni ako je zdravotná poisťovňa určená podľa odseku 7, a to do 60 dní od narodenia dieťaťa; to platí aj pre fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorej bol maloletý zverený do starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pre poskytovateľa zdravotnej starostlivosti¹¹⁾ a zariadenie, v ktorom je maloletý umiestnený na základe rozhodnutia súdu.⁵⁾ Ak poistenie dieťaťa vzniklo podľa § 3 ods. 3 písm. h), zákonný zástupca je povinný podať prihlášku v príslušnej zdravotnej poisťovni dieťaťa podľa odseku 7 alebo v inej zdravotnej poisťovni do 60 dní od narodenia dieťaťa. Ak dátum narodenia dieťaťa nie je známy, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti alebo zariadenie, v ktorom je dieťa umiestnené na základe rozhodnutia súdu,⁵⁾ je povinné podať prihlášku v príslušnej zdravotnej poisťovni dieťaťa podľa odseku 7 alebo v inej zdravotnej poisťovni do 60 dní odo dňa umiestnenia dieťaťa v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti¹²⁾ alebo v zariadení, v ktorom je dieťa umiestnené na základe rozhodnutia súdu.⁵⁾ Ak prihláška bola podaná v ustanovenej lehote v inej zdravotnej poisťovni, príslušná zdravotná poisťovňa dieťaťa podľa odseku 7 vykonáva jeho verejné